

Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра театральної режисури

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Назва дисципліни	«Робота з актором»
Викладач	Богатирьов Володимир Олександрович
Профайл викладача на сайті кафедри	
E-mail викладача	Bogatyrevvladimir60@gmail.com
Посилання на освітній контент в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Консультації	Онлайн-консультації: - обговорення проблемних питань по підготовці до практичних занять, психологічних, методичних та технологічних проблем, які виникають у поведенні репетицій з виконавцями при постановці самостійних режисерських робіт

2. Опис навчальної дисципліни

БК 15 Робота над роллю
кількість кредитів ЄКТС – 3;
кількість годин – 90 годин, у тому числі 30 аудиторних годин, 60 годин самостійна робота;

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – перший, другий курс, 2- 3 семестр

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Дисципліна Робота над роллю належить до вибіркових навчальних дисциплін, освітній компонент циклу – дисципліни спеціалізації «Акторське мистецтво» ;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): Режисура та майстерність актора, історія театру, методика викладання режисури та майстерності актора
- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): Режисура та майстерність актора, історія театру, методика викладання режисури, організація театральної справи

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Завдання курсу – дати студентам практичні уміння з основної проблеми акторського мистецтва – роботи над роллю). Познайомити їх з основними принципами, методами, формами роботи актора над роллю у процесі репетиційної діяльності та втілення режисерського задуму вистави. .

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета - навчити актора технології творчої репетиційної роботи над роллю в умовах колективної творчості, дотримуючись законів мистецької етики К.С.Станіславського. Магістрант має практично освоїти технологію творчої роботи над створенням сценічного образу у виставі, оволодіти технологією репетирування, освоєння і проживання запропонованих обставин, технологією словесного впливу, побудови боротьби – взаємодії, технологією репетирування за методом дієвого аналізу.

5.3. Завдання вивчення дисципліни

Дати студентам знання з теорії театрального мистецтва та основної проблеми акторського мистецтва – роботи над роллю).

Познайомити їх з основними принципами, методами, формами роботи актора над роллю у процесі репетиційної діяльності та втілення режисерського задуму вистави, творчістю видатних акторів, режисерів, технологічними проблемами українського театру на сучасному етапі.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Робота над роллю» належить до вибіркового дисциплін.

Загальні:

1.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність працювати як в команді так і автономно.

Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

Навички міжособистісної взаємодії

Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Фахові компетенції:

1.Здатність до самостійної розробки відповідного профілю своєї діяльності художньо-творчого вкладу в створення театральної вистави і ефективної взаємодії з іншими учасниками творчого процесу ;

2.Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва

3.Здатність до комплексного оперування специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, сценарно-драматургічними, при самостійному створенні та виробництві сценічного твору;

4. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої інтелектуальної діяльності

7. Здатність до ефективної діяльності в колективі в процесі створення синтетичного за своєю природою сценічного твору, керівництва роботою і \ або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки ;

8. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності

9. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом;

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні	практичні	
1	Тема 1. Творчі засади репетиційної роботи над роллю		2	5
2	Тема 2. Морально-етичні норми творчих взаємовідносин актора і режисера		2	5
3	Тема 3. Завдання роботи актора над роллю режисера з на різних етапах створення вистави.		2	5
4	Тема 4. Робота над роллю в процесі аналізу драматургії		2	5
5	Тема 5. Режисерське трактування ролей та робота над сценічним образом		2	5
6	Тема 6. Форми і види репетиційної роботи актора над роллю		2	5
7	Тема 7. Методи роботи актора над роллю		2	5
8	Тема 8. Робота актора по освоєнню і поглибленню запропонованих обставин ролі		2	5
9	Тема 9. Робота актора з текстом ролі. Дієвий аналіз п'єси і ролі в репетиції		2	10
	Разом за змістовим модулем 1		18	40
10	Тема 10. Репетиційне освоєння простору вистави, мізансценічних точок			
11	Тема 11. Технології словесного впливу на партнера в створенні			

	сценічного образу.			
12	Тема 12. Репетиції вистави. Етюдний метод роботи над роллю.			
13	Тема 13. Пошуки зовнішньої і внутрішньої характерності сценічного образу.			
14	Тема 14. Відбір і фіксація акторських виразних засобів створення ролі			
15	Тема 15. Перспектива ролі, імпрровізація і партитура ролі у виставі, відчуття ансамблю			
	Разом за змістовим модулем 2	12		20
	Разом	30		60

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти РДГУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Ідейно – тематичний та дієвий аналіз ролі в процесі роботи над п'єсою.	5		Усне та письмове опитування
2	. Місце ролі в основному конфлікті вистави.	5		Усне та письмове опитування
3	Принципи і характер творчих взаємовідносин режисера і актора в роботі над образом.	5		Усне опитування
4	Режисерське трактування ролей у виставі та вирішення ролі.	5		Практичне завдання
5	Природа сценічної умовності й манера акторської гри.	5		Усне та письмове опитування
6	Домашня акторська робота над образом.	5		Практичне завдання
7	Внутрішня дія, трактовка ролі, підтекст, другий план, надзавдання образу.	5		Перевірка практичного завдання
8	Композиція і перспектива ролі, епізоди, подійний ряд ролі	5		Перевірка практичного завдання
9	Малюнок ролі та імпрровізаційне самопочуття актора.	10		Перевірка практичного завдання
10	Прокат вистави, робота над роллю у виставі	10		Перевірка практичного завдання
	Разом	60		

7. Список основної та додаткової літератури

Основна література

1. Захава, Б. Е. Мастерство актера и режиссера: учеб. пособие / Б. Е. Захава. – 5-е изд. – Москва : РАТИ–ГИТИС, 2008. – 432 с.: ил.
2. Кнебель, М. О. Поэзия педагогики. О действенном анализе пьесы и роли. – Москва : ГИТИС, 2005. – 576 с.
3. Кнебель, М. О. Слово в творчестве актера / М. О. Кнебель. – Москва : РАТИ–ГИТИС, 2009. – 160 с.
4. Станиславский, К. С. Актерский тренинг. Работа актера над ролью / К. С. Станиславский. – Москва : АСТ, 2009. – 480 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
5. Станиславский, К. С. Актерский тренинг. Работа актера над собой в творческом процессе переживания : Дневник ученика / К. С. Станиславский. – Москва : АСТ, 2009. – 478 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
6. Станиславский, К. С. Актерский тренинг. Учебник актерского мастерства / К. С. Станиславский. – Москва : АСТ, 2009. – 448 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
7. Станиславский, К. С. Искусство представления / К. С. Станиславский. – Санкт-Петербург : Азбука-классика, 2010. – 192 с.
8. Станиславский, К. С. Работа актера над собой. М. А. Чехов. О технике актера : антология. – Москва : АРТ, 2008. – 496 с.
9. Теоретические основы создания актерского образа. – Москва : ГИТИС, 2002. — 180 с.
10. Чехов, М. А. Тайны актерского мастерства. Путь актера / М. А. Чехов. – Москва : АСТ, 2009. – 560 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).

Додаткова література

1. Бажанова, Р. К. Феномен артистизма и его театральные разновидности / Р. К. Бажанова // Обсерватория культуры. – 2010. – № 4. – С. 42–49.
2. Бочкарева, Н. В. От упражнения – к спектаклю : учебное пособие / Н. В. Бочкарева, Е. Р. Генелин. – Санкт-Петербург : Изд-во СПбГАТИ, 2007. – 85 с.
3. Вокруг актера : сб. ст. победителей Пятого Всероссийского конкурса студенческих работ / отв. ред. Г. А. Лапкина, А. А. Чепуров ; редколлегия Г. А. Лапкина [и др.]. – Санкт-Петербург : Изд-во СПбГАТИ, 2002. – 200 с.
4. Гиппиус, С. В. Актерский тренинг. Гимнастика чувств / С. В. Гиппиус. – Москва : АСТ, 2010. – 384 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
5. Жабровец, М. В. Тренинг фантазии и воображения: методическое пособие / М. В. Жабровец. – Тюмень : РИЦ ТГАКИ, 2008. – 24 с.
6. Зверева, Н. А. Создание актерского образа: словарь театральных терминов / Н. А. Зверева, Д. Г. Ливнев. – Москва: РАТИ–ГИТИС, 2008. – 105.
7. Кипнис, М. Актерский тренинг. 128 лучших игр и упражнений для любого тренинга / М. Кипнис. – Москва : АСТ, 2009. – 288 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
8. Кокорин, А. Вам привет от Станиславского : учебное пособие / А. Кокорин. – 2002. – 224 с.
9. Кутьмин, С. П. Характер и характерность : учебно-методическое пособие / С. П. Кутьмин. – Тюмень : ТГИИК, 2004. – 51 с.
10. Лоза, О. Актерский тренинг по системе Станиславского. Упражнения и этюды / О. Лоза. – Москва : АСТ, 2009. – 192 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
11. Немирович-Данченко, В. И. Рождение театра / В. И. Немирович-Данченко. – Москва : АСТ ; Зебра Е ; ВКТ, 2009. – 672 с. – (Актерская книга).

12. Новарина, Валер. Жертвующий актер / пер. с фр. Екатерины Дмитриевой // Новое литературное обозрение. – 2005. – № 73. – Режим доступа : <http://magazines.russ.ru/nlo/2005/73/no31-pr.html>.
13. Полищук, Вера. Актерский тренинг. Книга актерского мастерства. Всеволод Мейерхольд / Вера Полищук. – Москва : АСТ, 2010. – 224 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
14. Райан, П. Актерский тренинг искусства быть смешным и мастерства импровизации / П. Райан ; пер. с англ. – Москва : АСТ, 2010. – 320 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
15. Русская театральная школа. – Москва : ПанЪинтер, 2004. – 544 с. – (Русские школы).
16. Сарабьян, Эльвира. Актерский тренинг по системе Станиславского. Речь. Слова. Голос / Эльвира Сарабьян. – Москва : АСТ, 2010. – 160 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
17. Сарабьян, Эльвира. Актерский тренинг по системе Георгия Товстоногова / Эльвира Сарабьян. – Москва : АСТ, 2010. – 320 с. – (Золотой фонд актерского мастерства).
18. Сорокин, В. Н. Мизансцена – как пластическое выражение сути драматургического материала / В. Н. Сорокин, Л. Я. Сорокина // Искусство и образование. – 2010. – № 1(63). – С. 19–27.
19. Создание актерского образа : теоретические основы / сост. и отв. ред. Н. А. Зверева, Д. Г. Ливнев. – Москва : РАТИ–ГИТИС, 2008. – 244 с.
20. Создание актерского образа : хрестоматия / сост. Д. Г. Ливнев. — Москва : РАТИ–ГИТИС, 2008. — 156 с.
21. Сушков, Б. Театр будущего. (Школа русского демиургического театра. Этика творчества актера / Борис Сушков. – Тула : Гриф и К, 2010. – 472 с.
22. Хмельницкий, Ю. О. Из записок актера таировского театра / Юлий Хмельницкий. – Москва : ГИТИС, 2004. – 212 с: ил.

Интернет – ресурсы

1. Актерское мастерство. – Режим доступа : <http://acterprofi.ru>.
2. Культура и Образование. Театр и кино // Онлайн Энциклопедия «Кругосвет». – Режим доступа : http://www.krugosvet.ru/enc/kultura_i_obrazovanie/teatr_i_kino.
3. Каталог : Театр и театральное искусство. – Режим доступа : <http://www.art-world-theatre.ru>.
4. Энциклопедия : Музыка. Театр. Кино. – Режим доступа : http://scit.boom.ru/music/teatr/What_takoe_teatr.htm
5. Театральная Энциклопедия. Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Teatr/Index.php
6. Планета театра : [новости театральной жизни России]. – Режим доступа: <http://www.theatreplanet.ru/articles>.
7. Театральная энциклопедия. – Режим доступа : <http://www.theatre-enc.ru>.
8. История : Кино. Театр. – Режим доступа : <http://kinohistory.com/index.php>.
9. Театры мира. – Режим доступа : <http://jonder.ru/hrestomat>.
10. Театры народов мира. – Режим доступа : <http://teatry-narodov-mira.ru/>
11. Театральная библиотека: пьесы, книги, статьи, драматургия. – Режим доступа : <http://biblioteka.teatr-obraz.ru>.
12. Хрестоматия актёра. – Режим доступа : <http://jonder.ru/hrestomat>.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видам контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних та лабораторних занять – 60 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему, презентація тощо та письмовий контроль: виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді); підсумковий контроль, (залік в

усній формі) – 40 балів. Разом: 100 балів.

9. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня на практичних заняттях, під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, підготовка до проведення репетицій самостійної режисерської роботи з виконавцями.

10. Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.